

till sidolinien. Nej, jag vill blifva gift, göra min man så yr i mössan att han icke vet hvar han har mig, och pjollra med mina egna små. Det kan vara något som lönar mödan.

— För det första är det mannens sak att söka dig, och innan det möjligtvis inträffar, kan du hinna så långt som behöfs för att försörja dig sjelf. Eller skall kanske flickan ställa sig på torget och ropa: »Hvem vill ha mig, hvem vill ha mig, jag är till äktenskap ledig!» Tro mig hvarje man försmår en dylik flickvara, eller också köper han den endast såsom en leksak, hvilken roar honom så länge den är ny. Du har på en kort tid sålt dina guldnipper, nu spelar du bort dina vackra, dyrbara ljusstakar och dertill har du äfven nödgats tillgripa ett par af dina sidenklädningar. En man, hvilken väljer en så utblottad flicka, fordrar åtminstone duglighet, för att kunna få en värdig följeslagerska genom lifvet. Du är glad, Amanda, och många tycka om dig, men pröfningarna nöta fort ut glädjen, och när sedan äfven en gräns sättes för den satiriska qvickheten, förvandlas ditt nuvarande välklingande, ungdomsfriska skratt till ett hemskt läte, hvaråt ingen lånar sitt öra.

— Rosalia, ingen bör måla i endast mörka färger. Åtminstone borde du bestå det dystra nattstycket en nytänd måne.

— Omöjligt; jag erkänner uppriktigt att jag ej mera hyser något hopp om din förbättring. Du flyttar nu ut till Sabbatsberg, fastän du vet att fru Tildemann är snål och plågad af sällskapssjukan, för hvars kurerande hon vill bestå dig ett knappt uppehälle. Och när I sedan blifven osams, så att du måste derifrån, är din ställning icke bättre, utan snarare sämre än nu. Du vet hur goda C—s äro, blott du är ordentlig och betalar dem deras billiga fordran begära de ingenting mera af dig.

— Men det är icke så lätt gjordt, min lilla Rosa.

— Men ändå icke omöjligt, bara du bjuder till att böja ditt upproriska sinne och tager fatt på förståndet. Det är mer än lättsinnigt att för mycket lita på lyckan och att tro det hon faller oss i händerna af sig sjelf. Det är visserligen Gud som utdelar välsignelsen, men ej träffas vi deraf om vi uraktlåta att arbeta. Jag vill visst icke säga att du är lat, men om du nu virkade en soffdyna åt en af dina väninnor, broderade en krage åt en annan o. s. v., menande gåfvor och gengåfvor äro

vänskapens varmaste handslag, vore jag långt nöjdare, utom det att du genom din flit tillförsäkrade dig hvarje sann människas högaktning.

— Jag skall ställa mig så bra med Sabbatsbergskan, att jag blir hennes universalarfvinge.

— Alltid planer, eller riktigare sagdt, luftslott, dem du aldrig sjelf kommer att bebo! — utropade Rosalia. — Hvem vet om ej gumman för all sin välvilja kan få en liten dosis gift af dig!

— Fy, Rosalia, nu är du stygg.

— Förlåt mig, bästa Amanda, men är det väl rätt att låta egennyttan så arbeta i sitt innersta att tankarnes hela tyngdkraft luta åt detta enda håll. Du hycklar ju för fru Tildemann, redan tillräckligt bedragen af skenet, en känsla, som du alls icke hyser för henne!

— Ifall vi bortkastade illusionerna och inpassade allt i verklighetens trånga och nakna form, blefve det ju aldrig någonting annat än smålandslif!

— Du må kalla det hur du behagar, men människan är endast skapad efter en plan och det är sanningens; frångår hon den, förfelar hon sin skönaste och ädlaste bestämmelse.

— Uppfylla ej meteorerna lika mycket sin bestämmeelse som stjernorna, och kunna de väl lysa längre än deras inre kraft medgifver?

— Du har så besynnerliga idéer, Amanda.

— Det vet jag icke, den stackars meteoren vill gärna bli en stjerna, men hon har ingen verklig mor på jorden och i himlen endast en stjuftar, därför brister hennes hjerta så tidigt.

— Stackare du, Amanda, dina föräldrar ha måst försyndat sig mot Gud, men deras missgerningar skulle ej komma öfver dig, blott du följde sanningens väg. Om än en mor kan förgäta sitt barn, skall dock icke Gud göra det, men då måste du förkasta lögnen, ty ingenting är honom förhatligare.

— Nej då, min lilla Rosalia, en bra lögn är Gud tvertom ganska behaglig. Sanningen och lögnen äro ganska bestämdt halvesyskon. Strider ha tändt jorden i eld och lågor och krigslisten blef segrarens dygd. Så i allt. Men vänta litet, jag vill med ett exempel, som rör dig sjelf, bevisa lögnens nytta. Som du säkert mins, berättade jag dig häromdagen att jag haft ett roligt äfventyr på så sätt, att jag från

Norrbro blifvit förföljd af en herre och att jag, sedan vi kommit på Vesterlånggatan, gjorde mig ärende in i en kopparslagarebod, belägen i ett hus som hade genomgång till Prästgatan, af hvilken genomgång jag begagnade mig och lät min förföljare stå och passa på Vesterlånggatan. Då påstod du att du öfverträffade mig i list och i konsten att antaga en annan skepnad. Och såsom ett bevis härpå förtäljde du att då du en qväll i skymningen kommit ifrån din spel-lektion hos fröken Adelshjelm, hade du blifvit förföljd af fyra herrar, och då slutligen ännu en femte kommit, hade du, för att blifva honom qvitt, fallit på idén att antaga en så krokig hållning som om du varit puckelryggig, hvarefter du verkligen mycket riktigt fick gå i fred. Och sedan denna gång antager du nu alltid, då du hör steg närma sig, en ofärdig hållning. Är det sanning att på detta sätt handtera din välförmade gestalt? Jag kan just undra hvad din fullkomlige herr pappa skulle säga om denna lilla lögn?

— Sådant kan man icke kalla för lögn, utan för en af sanningens biförrättningar. Vissa insekter underrättas ju till exempel af instinkten då de hotas af någon fara, krypa då tillsammans i stoftet och ligga

som dödas tills faran är förbi. Ett dylikt försigtighetsmått är äfven människun til-lätet.

Morgontimmarna hade emellertid förflutit. Rosalia blef tillsagd att den första af hennes elever inställt sig och väntade i spelrummet; hon lemnade då Amanda, hvilken förjagande alla bekymmer satte på sig hatten framför spegeln. En stund sednare såg man henne i sitt eget sällskap promenera till Sabbatsberg.

IX.

Våren hade kommit, solens varma sken inträngde öfverallt, således äfven i kapten C:s lilla trädgård. Under vestanfläktarnas smekningar nickade blommorna på sina hufvuden helt gladt åt hvarandra och uppe i höjden sjöngo foglarna skaparens lof. Allt i naturen var lif och lust, träden hade prydt sig med sina sköna kronor och insvept sig i spritt nya löfmantlar. Allt såg högtidligt ut och festens sannskyldiga drottning var Rosalia, hvars namnsdag i dag firades. Eleverna kommo och gingo och hon satt med hela fånget fullt af blom-buketter.

— Du påminner om en Flora med ymnighetshornet, — yttrade kaptenskan C**.

— Vi skola nu dela buketterna så att alla rummen prydas med sådana, — svarade Rosalia.

Och båda fruntimren hjälptes åt att bära in den ljufva bördan.

Vid middagstiden föreslog kaptenen, synnerligast som det var söndag, att de tillsammans skulle företaga en promenad på Carl XIII:s torg, för att der invänta gardesmusikens förbitgående. Den gamle kaptenen var ej litet stolt under sina silfverlockar då han vid sin ena arm ledde sin unga behagfulla, om äfven ej vackra, men i en smakfull, på en gång dyrbar och enkel toilett, klädda hustru, samt vid den andra Rosalia. Hvar och en af de förbigående följde med sina blickar de tre promenerande. Damerna kunde ej nog beundra den eleganta kaptenskan, herrarne icke nog den undersköna Rosalia. Det föreföll till och med som om de sednare ej kunnat slita sina blickar ifrån henne, ty en mängd af dem ledsagade den sköna flickan och hennes sällskap ända till Strömparterren. Nedgångstrappan till detta ställe var händelsevis så full med folk, att kaptenen nödgades draga sig åt sidan med sina frun-

timmer. Flera herrar kommo dem dervid så nära att Rosalia utropade:

— Söta pappa, låt oss få gå till den andra trappan.

— Nej, mitt kära barn, — svarade kaptenen, — de unga herrarne kunna gerne få se att skaparen åtminstone härvidlag ej glömt ett enda af sina skönaste penseldrag.

Men ännu var ej Rosalia så pass försigkommen, att hon kunde finna sig i att stå liksom på exposition, utan hon drog förläget gubben med sig. Besöket i Strömparterren slogs ur hågen och det lilla sällskapet rodde i stället öfver till Skeppsholmen, der det för en stund slog sig ned.

På eftermiddagen företog den lilla trion en promenad i vagn kring Djurgården. Kapten C:s åkdon hade blifvit sålunda ändradt, att det bekvämt rymde tre personer. Ingen af familjens vänner och bekanta underlät heller att bjuda den unga flickan, utan alla hade för henne några hjertliga och förbindliga ord.

Samma sommar såg Rosalia sin ljufvaste önskan uppfylld: tack vare sin flit och sina mödor blef hon ändtligen egarinna af en ny flygel; utom eleverna var det nå-

gra konserters gifvande som bidragit till detta resultat. Amanda hade långt för detta flyttat från Sabbatsberg och tillbaka till Stöckholm, der, sedan vi sist hörde henne språka med Rosalia, en gammal rik öfverstlöjtnant varit en af hennes ifrigaste attachéer, men äfven denna gång hade hon misstagit sig på tärning, ej heller nu drog hon högsta vinsten, fastän hon på sin ungdomliga himmel trodde sig se så många gyllne förhoppningar uppstiga. Framgången var henne dock temligen nära, fastän den plötsligt tog riktingen åt ett annat håll.

Ehuru ungar, hade öfverstlöjtnanten en dotter nästan jemnårig med Amanda. Denna unga flicka bar hans namn, hade erhållit en värdad uppfostran samt erkändes inför världen som hans dotter. Och hon hade knappt fått en aning om det tillämnade giftermålet med Amanda, förr än hon bedyrade att hon, i så fall, aldrig mera ville veta något af sin far. Ännu var hennes mor öfverstlöjtnantens hushållerska, i en stjuvmor deremot såg hon endast en herrskarinna, den hon ej ville underkasta sig. Hennes mors öde, trohet och sorg lågo äfven den gamle herrn så ömt om hjertat, att han, för att komma ifrån alla

uppträden och all villrådighet, slutligen beslöt att gifta sig med den gamla husbållerskan.

Allt detta gjorde emellertid ett svårt sträck i Amandas räkning, och för att uppsätta ett nytt tal, äfven mindre än som föreställde öfverstlöjtnantens kapitaler, behöfdes både bråk och algebra.

X.

Tre år hade förflutit. De två sista af dem hade Rosalia tillbragt i de kära barnlösa makarnas hem, uteslutande eggnande sig åt sin musik och sin intellektuella förkofran; också hade hon inom kort tid med sina friska tänder bräckt kunskapens skal och nått dess inre kärna, så att hon kunde hvad som fordrades för att blifva den »fullständigt examinerade guvernanten.»

På den sednare tiden hade generalskan Derbydenfeldt, hvilken bodde midt emot kaptenens, synnerligen fäst sig vid Rosalia, hvilken hon alltid, då hon hölls vaken af giktverk, såg uppstigen med solen för att anså trädgårdens blommor. Det föreföll, när man såg henne syssla med blommorna

och ordna dem i buketter, som om hon velat blomsterströ hela huset der hon vistades.

»Den der ungdomen vore icke så oäfven till min sällskapsdam», tänkte alltid generalskan. »Hon skulle åtminstone vaka med mig, och säkert äfven hafva medlidande med mina plågor samt skänka mig en öm omvårdnad.»

Det dröjde ej heller länge förrän hon genom tredje person, en bekant både till henne och kaptenens, meddelade Rosalia sina tankar i detta hänseende, men den unga flickan ville ej på något villkor skiljas från sina beskyddare. Om möjligt blef hon äfven derefter C:s dubbelt kär för den barnlika tillgifvenhet och varma tacksamhet hon egnade dem.

På detta sätt förgingo ännu två månader. Då träffades Rosalia af ett hårdt slag: kapten C. dog. Bjuden till goda vänner på Hästholmen, ådrog han sig en förkylning genom oförsigtigt badande, och åtta dagar sednare hvilade han i grafven. Denna förlust gick Rosalia djupt till hjertat. Då kaptenskan något tröstat sig och funnit att den afidnes efterlemnade förmögenhet ej tillät henne att föra något briljant lif, beslöt hon att inackordera sig hos

sin mans släktingar, till hvilkas förmån hon genast uppgjorde sitt testamente, för att på detta sätt bäst draga nytta af sitt lilla kapital.

Generalskan Derbydenfeld var styf och högdragen som sjelfvaste fru Martha i Finlands gamla dagar. Rosalia var den hon trodde sig kunna träta på och hvars tålamod ej så lätt skulle uttröttas. Den gamla frun hade dock, oaktadt sina fel, en mängd förträffliga sidor; dertill var hon sjelfva gifmildheten.

Amanda skulle säkert icke ha varit villrådlig, men Rosalia tvekade länge och väl innan hon antog den henne erbjudna platsen. I fall generalskan gick in på att hon fortfarande gaf musiklektioner, fordrade hon ingenting för att hålla henne sällskap, men till svar härpå skramlade den gamla frun endast med sin späckade börs. Ingendera af dem ville vika från sina grundsatser. Rosalia hade sin bestämda verkningskrets, och den ville hon ej uppgifva, fastän den gamla lofvade att ej glömma henne i sitt testamente. Ingenting hjälpte.

Rosalia hade många bekanta, men ingen verklig väninna, således ej heller någon, som ej, för att mottaga henne i sitt hus, förnämligast såg på penningen. Emellertid

dog grefvinnan Skyldpaddenkrans, generalskan Derbydenfelds enda barn. Sorgen gjorde hjertat vekare; säkert menade hon äfven att kanske litet ungdom i huset skulle beröfva sorgen något af dess bitterhet. Rosalia kände med henne, gret med henne, och tröttnade aldrig att instämma i och att afhöra loforden öfver den hädangångnas alla dygder och hvilken förlust det varit för den arma, vid grafvens rand stapplande modren att träffas af detta hårda slag.

Rosalia hade nu med mycken heder tagit sin guvernantexamen. Men den ombytliga lyckan tycktes vilja sätta henne på prof; hennes elever minskades; hon riktade då ögat mot höjden af tacksamhet derföre att hon i detta kritiska ögonblick hade generalskan att tillgå och i henne erhöll en moderlig väninna, i stället för den faderliga vän hon genom döden förlorat.

— Du skall tillsluta mina ögon, — plågade generalskan säga till henne.

— Nej, nej, — svarade alltid Rosalia, och skilsmessans ångest återspeglade sig på hennes uttrycksfulla ansigte.

Grefve Sköldpaddenkrans hade försökt allt hvad som stod i menskelig makt för att återskänka sin maka helsan. Brunnskurer blefvo begagnade, badorter besöktes, utrikes

resor företogos, men oakadt allt detta ty-
nade hon långsamt bort, liksom en ur jor-
den uppryckt blomma. En oblidkelig vilja
hade afklippt hennes hjerterot — mannens
trogna kärlek. Efter dess förlust tyckte
hon sig ha lefvat nog, längtade hon efter
döden.

Enklings sorgen och (armbågestöten) äro
lika häftiga, säger ordspråket. Under de
första veckorna var grefven utom sig af
förtviflan, men så fort han åter fått bruket
af sitt sunda förnuft tänkte han endast på
att återställa sin hälsa, hvilken betydligt
lidit af sorg, öfveranstängning af nattvak.
Han skulle för detta ändamål företaga
en resa till Söderköping. Som han kände
generalskans ömhet för dotterbarnen, före-
slog han att icke allenast under denna tid,
utan äfven framdeles få öfverlemna dem i
hennes vård, och på detta sätt blef ändå
Rosalia hans barns guvernant.

Generalskan blef nu liksom ung på nytt.
Hon hade fått ett mål att lefva för, och
började lifligt önska att det ännu måtte
räcka länge innan hon nödgades nedstiga i
grafven.

För att vistas i ett sundare klimat flyt-
tade hon med dotterbarnen och deras gu-
vernant ut till sin landtegendom. Rosalia,

den i det luttrade guldet infattade äkta perlan, var generalskans ögonsten, hela husets prydnad och glädje.

I sin tillgifvenhet för Rosalia glömde generalskan nästan den döda för den levande, hvilken så ömt tryckte de små moderlösa till sitt moderliga, kärleksrika hjerta.

Generalskan Derbydenfeld och grefve Skyldpaddenkrans hade alltid kommit mycket väl öfverens, och det var alldeles som om deras tankar mötts, då grefven på den sednare tiden började att särdeles flitigt besöka Saimasdal. Visserligen tyckte generalskan att mågens första maka borde hinna kallna i grafven, innan han tänkte på nytt gifte, men karlarna äro ju sådana. Hon fann sig således deri, ty hon hade så småningom kommit till den öfvertygelsen att ädelheten ändå är bästa adelskapet, och hur tryggt skulle hon ej skiljas från lifvet, om hon visste att ingen annan än Rosalia skulle bli de älskade barnens stufmor. Men hennes hjerta, förut så hårdt och uppfyllt af fördomar, skulle få ännu ett svårt slag af ödets jernhammare.

Oaktadt grefvens alla försök att göra sig älskvärd, i trots af all hans enträgenhet emot Rosalia, besvarade hon hans frieri med ett bestämdt nej.

Förgäfves föreställde grefvinnan henne den lysande samhällsställning hon som grefvens maka skulle komma att intaga, hennes fullkomliga oberoende och slutligen hennes tillkommande rikedom, enär generalskan ville låta henne ärfva lika med de egna barnen.

Grefven drog sig tillbaka; under sex månaders tid såg man honom endast en gång i Saimasdal. Generalskan höll hjertligt af sin måg, hon kände honom icke närmare, utan var fullt öfvertygad om att hennes dotter haft den bästa man i världen. Hon kunde således ej så lätt förlåta Rosalia hennes brist på urskilning och plikt-känsla, som förmått henne, den medellösa flickan, att förspilla sitt lifs hela lycka.

Rosalia stålsatte likväl sitt hjerta mot alla förebråelser. Dessa blefvo dock olidliga, då grefven slutligen förlofvade och gifte sig med en ung skönhet, dottern till en landshöfding, och barnbarnen togos från mormodren, ty detta förklarades äfven såsom Rosalias fel, enär, i fall hon gift sig med grefven, generalskan antingen flyttat till sin måg eller också på nytt bosatt sig i Stockholm.

Den gamla frun drog sig så godt som fullkomligt tillbaka från Rosalia, hvilken

utan att klaga sökte en ersättning härför hos sina elever. Men ännu var måttet ej fullt, det skulle rågas af den bittraste bitterhet.

Grefve Skyldpaddenkrans hade endast varit gift i åtta månader, då han erfor sin unga frus förbindelse med en ung löjtnant. Sjelf hade han föresatt sig att söka hela sin sällhet i äktenskapet. Föröfrigt hade afven ordspråket: »stjufmor skapar stjuftar» härvidlag besannat sig, medan han ännu såg allt genom den älskade makans ögon. Barnens fel skulle ej få taga någon öfverhand, hette det, ej heller hade de något att göra i fullvuxna personers sällskap, utan borde hållas på sina rum. Men när ändtligen fjällen började falla från grefvens ögon, återvaknade också kärleken till den första mak och hennes barn. Hatet gjorde honom klarsynt, och en förfärlig misstanka vaknade i hans själ angående den kärlekspant som hans nya hustru bar under sitt hjerta.

I sin förtviflan reste han ut till landet till svärmodren och invigde henne i alltsammans. Detta var ett förfärligt slag för generalskan, det svindlade för hennes ögon och hon måste bäras i säng.

Då hon något återhemtat sig, satt grefven vid hennes säng och besvor henne un-

der tårar att barnen åter skulle få komma till deras kära mormor.

Men härfpå svarade generalskan:

— Mina lefnadsdagar äro räknade.

Då grefven farit sin väg sade hon till Rosalia:

— Se der, hvilken förbannelse din envisa vägran bragt, icke endast öfver mitt, utan äfven öfver de arma barnens hufvuden.

— Tro mig, — svarade Rosalia, hvars tungas band ändtligen lossnade: — hvad människan sår, får hon slutligen uppskära!

— Du är obegriplig, Rosalia! — utropade generalskan, — hvad menar du?

— O min Gud, hvad har jag sagt! — tänkte Rosalia.

Högt tillade hon:

— Kära tant, får jag nu gå efter vinbärssaften, så kan tant sjelf smaka på soppan, om den är tillräckligt söt.

— Gå, och kom aldrig mera för mina ögon, — befalle generalskan.

Ögonblicket derpå var Rosalia dock lika outhärlig.

Generalskans lifligaste önskan var att Rosalia skulle afskeda alla sina elever, någonting hvartill hon gerna samtyckte, då den gamla damens krämpor oupphörligt tillto. Hon var nu nästan alltid sängliggan-

de och behöfde mer än väl den lilla förströelsen, som Rosalias sällskap och närvaro skänkte henne.

Rosalias få yttrade ord hade emellertid gjort ett så djupt intryck på henne, att de emåningom inträngt i hennes hjertas djup. Hon började fundera öfver dotterns plötsliga förändring, hvilken verkligen tyckts hänryta på någon hemlig sorg.

Men den gamla fruns sjukdom tilltog, och grefvens oförändrade ömhet och outhärliga omsorger skingrade vanligtvis åter hennes misstankar, hvilka ju i det hela grundade sig på blotta gissningar.

Sedan kommo åter ögonblick, då hon frågade sig sjelf om ej grefven var falsk, om han väl kunde ursäktas derföre att han så fort glömt sin hustrus graf?

Det var således sorger af många slag som förmörkade den gamlas sista dagar.

Grefven, hvilken alltid haft ett oinskränkt förtroende till svärmödrern och ständigt med vördnad blickat upp till hennes förstånd och stora erfarenhet, ville ännu en gång för henne öppna sitt hjerta och tolka sin smärta, ty på hennes deltagande hade han trott sig kunna räkna till hennes sista timma, men till sin häpnad fann han henne ovänlig och kall. Med sträf röst svarade hon:

— Endast den som bär skon, han känner hvar den klämmer.

Derefter tillade hon några bittra ord om förhastade, ur luften gripna partier.

Men när grefven började tala om de stackars af stufmodren så illa behandlade barnen, rördes generalskans hjerta, och hon föreslog att de genast borde sättas i någon utländsk pension, hvilket välmenande råd äfven följdes.

XI.

Sommaren hade försvunnit, vintern återkommit. Generalskan Derbydenfeld låg nu ständigt till sängs.

Detta gjorde att man på prestgården menade att en af dess unga döttrar borde tura om med Rosalia i den gamla fruns vård, visst icke att hon saknade tjänarinnor, men en tjänarinna kunde ej för henne ersätta Rosalia, utomdess längtade man i prostgården efter en smula musik, äfven behöfde de unga döttrarna ännu någon undervisning.

Generalskan visste mycket väl att prostens önskade få Rosalia till döttrarnas guvernant, och hon svarade den lilla prost-

gårdsmamsellen, då denna bjöd Rosalia på några dagar till prostgården och under tiden erbjöd generalskan sitt sällskap, att hon ingenting hade att befälla öfver Rosalia, utan att hon var fri och kunde fara hvart hon behagade. Den glada prästdottern blef tackad för sitt vänliga anbud, men generalskan ville ej fjettra henne vid sin sjuksäng.

Men en dag bad Rosalia:

— Lilla tant, föret är klingande, tillåter tant att jag är borta i eftermiddag, mot kvällen kommer jag hem.

— Dröj öfver natten, kära barn, och kom igen i morgon bittida, — svarade generalskan.

Och Rosalia, som gerna ville tillbringa en glad stund i den treffiga prostgården, for dit. Hon fann der bland inbjudna gäster, som hon ej sett på länge, bland andra äfven kammarrådet af Ekeborgs till hvilka hon kände sig särdeles dragen.

Men hon hade endast varit der en kort stund, den hon tillbragt med att göra punsch, då hon plötsligt tyckte sig höra generalskan hosta och se henne lida. Detta var henne nog för att genast bryta upp från det glada sällskapet, och efter en timma stod hon åter hos generalskan, inom sig

sjelf lofvande att ej så snart för ett nöjes skull lemna den sjuka gumman.

— Det är en mycket söt flicka, den lilla Rosalia, — sade kammarrådet till sin fru, sedan de hemkommit, i det han aftog halsduken.

— Ja, — svarade kammarrådinnan, äfven sysselsatt att kläda af sig, — generalskan är lycklig att ha henne; det är föröfrigt en gammal dam, om hvilken man kan säga att hon har hjertat på rätta stället, och ingen kan vara lämpligare än hon till en ungdoms ledning. Men så har hon äfven vistats mycket utrikes.

— Du, Margaretha, må väl ej ha någonting att förebrå dig, — inföll kammarrådet, — våra flickor äro vackra och dugliga. Ej heller äro de några utländskor, utan svenskor, och jag hoppas att också fosterbygden skall få rå om dem.

— Kära Jakob, jag skulle ändå önska att de i ett par år kunde få till Fagerström till lärarinna. Det vore vida bättre än att liksom många andra föräldrar, kosta på dem en utrikes resa.

— Reson måste finnas i allt. I fall jag hos någondera af dem funne några stora naturliga anlag, som behöfde odlas, vore det ej rätt att nedgräfva dem på landet.

De äro dock hemmastadda i mycket, långt ifrån okunniga; men bergkristallen, den må slipas än så väl, blir ändå aldrig den blixtrande ädelstenen.

— Mamsell Fagerström spelar som en engel.

— Det kan icke bestridas, men om en annan äfven målade som Skaparen, kan dock ingendera individualisera sin konst der, hvar rest naturanlaget ej blifvit nedlagdt; den förmår ej heller med det trägnaste arbete skapa något öfver medelmåttan gående.

— Huru som helst så har du nog åt Edvard ändå, — sade kammarrådinnan.

Det vigtiga ämnet höll dock ännu länge de två makarna vakna.

— Den utländska resan gagnar icke blott Edvard, utan äfven fäderneslandet, — inföll kammarrådet. — Dessutom skulle jag gerna gifvit vida mera än den kostar för brytningen emellan Malena och honom.

— Deri instämmer jag af hela mitt hjerta, min älskade, men flickorna få ändå ej asidesättas, helt och hållet glömmas!

— Hvad Edvard erhållit afdrages på hans arf.

— Du ar alltid rättvis, Jakob, men du måste också medgifva, att ett ofruktbart, stenigt fält kan frambringa något genom

att uppbrukas och odlas, och arbetet i den egna jordmån på en gång lyfter själen och riktar förståndet. Grundliga kunskaper kunna, äfven der lysande talanger fattas, hjälpa menniskan fram under nödens svåraste stunder. Endast Gud vet hvad som skall blifva af de båda flickorna. Penningarna äro som snö, hvilken snart bortsmälter.

— Nå ja, om mamsell Fagerström går in på att bli guvernant hos oss, har jag ingenting deremot; men har jag rätt uppfattat henne, tror jag ej att hon lemnar gumman Derbydensfeld förrän hon följt henne till grafven.

— Tjenstfolket der har likväl berättat att generalskan en tid varit mycket stygg mot flickan, men att hon nu skall ha ändrat sig betydligt.

— Huru som helst så har hon burit allt tåligt som ett lamm. Det är en präktig flicka, »hon böjer hjertan för sig liksom vattubäckar». Hon förstår att umgås både med hög och låg och att utan undantag göra sig älskad af alla. Kommer hon att gå på auktionen efter generalskan, skall jag åtminstone öfverbjuda prosten, om hon också går både till 600 eller hela tusental!

— Min käre Jakob, du är den bäste far och den huldaste äkta man!

— Och du, Margaretha, är den förträffligaste mor och den dyraste make. Gud välsigne både dig och dina barn!

Gumman hade redan gått till sängs och gubben släckte ljuset. De voro ännu lika lyckliga som under de första förlofningsdagarna. Makan smög sig intill makens bröst. Ett ögonblick derefter slumrade båda, vaggade i ljusa och saliga framtidsdrömmar, i hvilkas spegel de i sina dygdiga barn sågo sin glädje.

XII.

Våren var kommen. Foglarna sjöngo, gräset svällde, blommorna prunkade, buskarne skälfdde, fältet doftade, popplarne ångade, luften fläktade och spegelklar låg sjön.

Mild och trånande liksom aningen om himlen, plågad af sorg och tård af sjukdom, satt generalskan, nu en genomskinlig ande, med sammanknäppta händer och en ännu drömmande blick fastad på omgifningarne, under det hon hyiskade för sig sjelf:

"När som så mycket skönt i hvarje åder

Af skapelsen och lifvet sig förräder,

Hur skön då måste källan vara,

Den evigt klara!"

En bärstol framfördes. Generalskan ville taga afsked af den vackra nejd, som skänkt henne så mycken glädje. Genom svala bersåer och under skuggrika almar bars hon omkring i den vackra trädgården, der konststen så troget understödde naturen och näktergalarne slogo sina drillar, hvilka liksom glödande kärlekssånger uppmanade till lif.

Det var en herrlig dag för lefnadens slocknande aftonstund, och guldmoln sväfvade liksom den högstes tjänare på fästet, mot hvilket generalskan Derbydenfeld riktade sina matta ögon.

— Snart är jag deruppe, — sade hon till Rosalia, hvilken liksom en god engel omsväfvade hennes sista lefnadsstunder. — Läs något för mig ur bibeln. — Låt mig se till Jo, Christi bergspredikan.

Rosalia läste:

— Saliga äro de renhjärtade, ty de skola se Gud! — upprepade generalskan. — Ack, snart skall jag med själens evigt öppnade öga se honom framträda i all herrlighet, och han skall i sin barmhertighet vara nådig emot mig! O, att det vore mig beskärmt att rätt använda min sista stund. . . Alla fattiga i socken skall du gifva det bästa graföl, Rosalia. Folket skall ha 10,000 rdr, som med varm hand skola tillställas

det. Du, Rosalia, skall ha 6,000. Gråt icke så, mitt barn! Lika troget du följer Gud, följer han dig, ja ännu trognare och varmare, det skall du nog under vandrigen genom lifvet erfarå. Kom i min famn, att jag må få tacka och välsigna dig! Det var en Guds ingifvelse, som gjorde mig så angelägen om att få dig till mig! . . . Men nu måste vi in igen, jag längtar att sträcka ut mina trötta lemmar på bädden.

Den till sin helsa brutna generalskan Derbydenfeld lyftades af ömma händer från blomstersoffan. Med den största varsamhet fördes hon tillbaka in i rummen, genom hvilka hon framskred långsamt och bögtidligt liksom på sin egen likfärd. Ädelmodigt hade hon dragit försorg så väl om husets gamla tjenare och alla dem, som förblifvit henne trogna; de kunde således, lifvade af tacksambet, ej annat än med rörda tårar nedsänka hennes stoft.

Först längre fram på sommaren såg man en likkista, öfverhöljd med blommor och kransar, bäras till kyrkogården, och i den öppnade grafven nedsänktes kvarlevorna efter generalskan Derbydenfeld. Hon hade gått till sitt sista hvilorum, dit ledsagad af Rosalia.

Den unga flickan var nu ändtligen le-

dig, och kammarrådets hoppades nu få den så mycket efterlängtrade guvernanten. Men Rosalia, som hvarken återsett sin far eller besökt sin hemort sedan hon lemnade den, hade ordnat allt för att efter begrafningen resa hem.

XIII.

— Densamma i går, i dag, och alla dagar! — sade den efterskickade och nu till orgelnistbostället anlände »Polonäsen», kastande den på bredden ej betydligt af tagna, men så mycket mera på längden tillskarfvide flickan med samma lätthet, som om hon varit en fjeder, upp på sin axel. — Om jag hade en thron, skulle jag sätta dig ännu högre. . . Nå, hvad säger du nu, Abraham?

— Att Rosalia hållit allt hvad hon lofvade.

Och orgelnistens ögon bländades alldeles vid åsynen af den utbildade skönhet, som stod der klädd i siden och sammet samt prydd med generalskan Derbydenfelds dyrbara kedja och klocka. Hans tårar runno. Lycklige far, som får utgjuta glädjetårar!

Nils Åmunsen hade ej en fars hjerta, men han var stolt öfver vännens dotter och deltog i Rosalias alla segrar och triumfer. Han kände sig också hägad att ännu mera imponera på de redan tillräckligt lifvade känslorna i orgelnistens bröst, hvilket en ringare glädje än denna kunde alldeles ha genomträngt. Af lutter fröjd och lycksalighet ville hjertat om möjligt slå ännu häftigare och han uppmanade Rosalia att sätta sig till sitt hemskickade barndomspiano. Ljufva, hänförande och känsliga toner strömmade nu på det språk, som musikidkaren och kännaren tolkar såsom himlens genklang och jordens gudomliga eko.

— Du hör nu att din Rosalia kan spela, — sade Polonäsen.

Violen framtogs och ännu en gång spelade de tillsammans en concert, hvilken för de upprörda faderskänslorna ej hade sin like.

— Hvilken skön dag det skulle ha varit om hon ännu lefvat, — suckade orgelnisten.

Och Nils Åmunsen sjöng till sin viol:

»Tiden säret helar,

Fröjderna man delar.

Hon en engel är

Och glädjen strålar här.»

Herrliga dagar kommo och gingo, och

visiter och beundrare aflöste hvarandra. Rosalia var Smålands skönaste ros, hvar och en fröjdade sig vid hennes åsyn, och lika mild och vänlig mot alla framstod hon för hvarje småländskt öga full af fågring och majestät. Värdig som en drottning, besökte hon bondens stuga och torparens koja, efterlemnande öfverallt prof på sitt hjertas godhet. Derföre sjöng också hela bygden:

Hell dig, du enkla dotter af naturen!
 Du, som af egna stråfvanden blef buren
 Till detta sköna mål,
 Klinga skall din skål,
 För rätt och sanning, milda ödmjukhet,
 Som går i bredd med furstligt majestät!

Dagen före afskedskalaset var inne. Rosalia skulle nu återvända, men med andra förhoppningar än då hon första gången lemnade barndoms hemmet och Småland.

XIV.

Det var en kulen höstdag. Stormen hven öfver fälten, skakande träden, kring hvilkas nakna stammar de liflösa bladen dansade, och krossade under sin starka hand hvarje grässtrå. Då sade kammarrådinnan Ekeborg till sin kära make:

— Vi ha nu Oktober; enligt löfte borde hon således vara här.

— Hvem talar mamma om? — frågade med spetsade öron Edvard, som nu hemkommit från sin utländska resa och som haft så mycket att berätta föräldrarne och syskonen om sin utflygt, att berättelserna derom varit tillräckliga att fylla en hel bok.

— Om en guvernant, som vi ämnat gifva flickorna, — svarade modren. — Pensionen har ännu lemnat så mycket öfrigt att önska, hvad deras uppfostran vidkommer, och det är nu detta, som på ett tillfredsställande sätt skall realiseras. Jag önskade just att hon kom medan du vore hemma; maken till hennes musik har du aldrig hört.

— Mamma, mamma, Rosalia är här! — ropade nu på en gång Sophie och Albertha, afbrytande de talande.

— Den dör icke i år, som kommer när dess namn nämnes, — förklarade kammarrådet och tryckte hårdt Rosalias hand till välkomsthelsning. — Får jag den äran att presentera mamsell Fagerström och hans majestäts tillkommande lifmedikus för hvarandra.

— Det behöfs ej, — afbröt Edvard, — vi äro gamla bekanta. Det fagnar mig mycket att mina syskon få rå om mamsell Fa-

gerström. De skola säkert icke skilja sig så snart och så häftigt från sin lärarinna, som Malena Stjernstråle gjorde.

— Gud förbjude! — inföll kammarrådinnan i det hon hjertligt slöt Rosalia i sina armar.

Oaktadt den bortdöende naturen blef ungdomen nu endast lif och lefnadslust, och äfven de äldre instämde i glädjen.

Rosalia började snart sin befattning såsom guvernant, och både hennes elever och deras föräldrar visade henne all möjlig uppmärksamhet, men mest af alla dock Edvard. Återfärden till Stockholm uppsköts den ena dagen efter den andra. Det var omöjligt att återvända dit innan han erhållit Rosalias hand och hjerta. Föräldrarne anade i hemlighet att dessa tu skulle blifva ett, och de fröjdade sig i hoppet. Emellertid tog Edvard mod till sig och den första kärlekens heliga låga tände Rosalias hjerta. Liksom himlen i soluppgången, så strålade också Edwards ansigte, då han, såsom inseglet på Rosalias tro och kärlek, erhöll den första kyssen.

— Du kan vara säker på att det tagit skrufl — sade kammarrådet till sin hustru, som helt och hållet förlitade sig på sin mans skarpa öga. — Men förstås, det skall ännu

vara en hemlighet tills junkern kommer hem och jular.

— Det måste du förlåta dem; — menåde kammarrådinnan.

— Det gör jag äfven af hela min själ! Allt hvad du vill och föreslår, Margaretha, kommer liksom ofvan ifrån ljusets fader. I dag reser Edvard, flickorna ha Rosalia hemma, och vi kunna således mycket väl helsa på våra aflägsna släktingar. Jag har just lust att se Malena och hennes man i deras nya hem. Härondagen berättade mig inspektören från den gamla egendomen att major Olivengren inbillade sig att baronen skulle efterlemna stor förmögenhet, och att baronen trodde det majoren var en rik friare, ehuru han endast arrenderade det intill hans stötande godset. Detta var orsaken till mesalliansen. Jag visste mycket väl att kreditörerna inte ville rubba baronen och att hvad han egde inte ens kunde betäcka utskylderna. Att de fina damerna på arrendegården tagit sig till att göra medvurst och korf, vittnar dock om någon förtagsamhet, men så der går det när ungdomen uppfostras i sjelfrådighet och inbilskhet! Jag tycker att vi stå i en viss skuld till Malena, och så kommer jag bestämdt, fast jag nästan blygs att säga det, att, liksom en

förälskad fästmö, ledas efter Edvard; resan torde därför komma väl till pass för att blåsa bort min lilla dårskap. Vi följa honom således till Stockholm, men tills vidare skola vi förtiga hvad vi ämna.

— Jag vill genast ställa om ett och annat, packa du emellertid din nattsäck, min gubbe lilla, jag hinner nu inte göra det.

De båda makarna gingo att ordna hvar och en sitt till den lilla utflykten. Edvard blef angenämt öfverraskad och de tre resenärerna voro redan vid middagstiden på väg till Stockholm.

Ett par dagar sednare stannade en vagn utanför en liten mycket förfallen grå träbyggnad. Resenärerna läto anmäla sig, men de personer som bodde der läto säga det de voro utgångna. Kammarrådet skyndade nu till husets andra ingång och här fann han friherrinnan Strålenstjerna smutsig och trasig, omgifven af kött och fläsk.

— Var ogenerad! — bad kammarrådet. — Min hustru och jag vilja endast hvila en stund efter en liten lustfärd som vi för ett par dagar företagit.

— Lyckliga de som endast ha sina nöjen att sköta! — sade friherrinnan ytterst oangenämt öfverraskad, ty för henne var

medlidandet endast någonting som gaf ett starkare stöd åt föraktet.

Nu inträdde dottern ur köket för att hjälpa modren. Vid åsynen af kammarrådet ryggade hon ett par steg tillbaka. Hon var sig också så olik mot fordom, att hon knappt var igenkännelig, der hon stod blek som olyckan och trasig som armodets barn. Slutligen insläpptes äfven kammarrådinnan, och Malena brast nu ut i tårar. Kammarrådet och hans hustru sökte dock på allt sätt att trösta henne då hennes man just öppnade dörren. Nedsölad af lera och oberstad som en stalldräng hemkom han från egorna. Han hade också i sjelfva verket så få tjenare att han för lifsuppehållet nödgades göra sina egna dagsverken.

— Ödmjukaste tjenare! — helsade majoren. — Jo, man är just en lycklig äkta man när man har en hustru som inte duger till annat än att gråta ögonen ur sig! När man sedan får försörja henne som blind är man afundsvärd!

Kammarrådet, en i själ och hjerta god människa, kände sig vid åsynen af de båda, under deras fordna ställning så djupt sjunkna kvinnorna, så upprörd att han knappt kunde framstamma ett ord. Hvarje rådsläpning, som hade afseende på att förbättra

deras omständigheter, ansåg han likväl böra uppskjutas tills han återkommit till sitt hem. Salen, i hvilken de suto, var kall och ruskig, och fullkomligt belåtna å båda sidorna åtskiljdes man ögonblicket derefter.

— Minsann tycker jag inte att Edvard står i ett par tusen riksdaler skuld för sitt förändrade öde, — sade kammarrådet under det han och hans hustru i sakta mak färdades vägen hemåt.

— Ja, men Gud bevare hyar och en ifrån att prisa sig lycklig före sin död!

— Åt den Högste öfverlemnar jag att gå till doms med menniskan, men nog kan hon genom eget förvållande ådraga sig mycket lidande.

— Ingenting kunde väl vara mera egadt att nedstämman min glädje än detta besök; jag känner mig nästan sjuk. Det är sorgligt att se personer, hvilkas öde nödvändigt måste gå en till hjertat, så gräns-löst olyckliga. Det är ej nog med fattigdomen, de ha också förebråelser att göra sig. En gammal afskedad kapten med ett par hundra riksdalers lön och majorstiteln borde i sanning ha sett sig bättre om! Huru som helst så förlorar han ingenting på att skiljas vid hustrun och bli ungkarl på nytt.

— Vet du, jag sitter just och tänker på att Leonora gärna kunde sofva under vårt tak och äta vid vårt bord, men hennes hjerta skulle endast sargas af att dagligen se Rosalia och Edvard så lyckliga tillsammans.

— Detta förslag duger ej! — menade kammarrådet. — Deremot skulle mjölkammaren på vår egendom Rundskog mycket väl kunna skötas af henne. Bildsten har också skrivit till mig från Natteltorp och bedt mig om ett litet bidrag till en ny folkskola, och som hans egendom har de flesta barnen och gränsar intill min, kunde Malena bli lärarinna för dem. Stora salen skulle hon få till skolrum och på det viset blef icke heller modren skiljd från henne, hvilket jag antager skulle vara det bittra-
ste af allt. Så mycken motgång har nog lärt dem att taga skeden i vackra hand, och jag anser ingen lämpligare för planens utförande än Rosalia.

Kammarrådinnan var idel sympati. Tankarnas ström hade nu tagit en annan riktning. Visserligen togs saken allt mer och mer i öfvervägande, men man kunde ej komma till ett bättre resultat än det första.

Så snart kammarrådet kom hem, meddelade han Rosalia sin önskan och blindt förlitande på hennes förstånd, öfverlemnade han åt henne att själf ordna och utföra planen. Som man förmodade att hon lättast skulle bli förtrolig med de båda damerna om hon var ensam, qvarhöll man döttrarerna som gerna ville följa med. Rosalia reste nu dit under förevändning att återlämnas en penningsumma som hon ansåg sig orättvist ha uppburit af dem. Dertill hade hon äfven med sig flera presenter, dem hon skänkte dem såsom gengäfvor från sig själf, men som egentligen hänskrefvo sig från kammarrådets. Nöden qvafde stöltheten, och kärleken till nästans väl och ve, hvilken är någonting annat än den skramlande bjellran, gjorde att hon snarare än hon förmodat kom med dem på förtrolig fotredan. Hon rådde till skiljsmessa, samt förklarade sig villig att åt majorskan afstå lärarinne-platsen på Rundskog, hvilken plats hon af baron Ekeborg blifvit erbjuden. Detta skulle passa sig så mycket bättre, som majorskan också kunde lära barnen sjunga efter piano.

Malena ville göra allt hvad som stod i hennes makt för att blifva befriad från sitt

tryckande och kärlekslösa äktenskap, friherinnan såg tydligt Guds finger utsträckt åt dem till hjälp ur allt det elände hvari de råkat, och majoren, som illusionen om stor förmögenhet förbländat, såg gerna orsaken till ett så stort, af en ledsam missräkning framkalladt bedrägeri, lemna sig. Ännu kunde han komma på grön qvist genom att anmäla sig som friare om ej högre så åtminstone hos någon storbonde eller rusthållare.

Rosalia skref till kammarrådet och denne till Bildsten samt lofvade, att omden af honom för folkskolan utsedda lärarinna antogs, utom det äskade bidraget äfven erlägga 200 riksdaler årligen till de af Bildsten åt folkskoleläraren bestämda 400.

Rosalia följde dem till Rundskog. De förnåma damerna hade småningom besegrat sina fördomar och vant sig vid arbete. Fridfullt framskredo nu också deras dagar sedan de lärt sig att bära ödets mörka skiftningar och framtiden hade helt och hållet förlorat den fasa som alltid omgifvit dem under deras vistande på arrendegodset.

XV.

Julen, denna för alla landtboar så glada högtiden, närmade sig, då Rosalia återkom till kammarrådets. Hennes ögon strålade af en glad tillfredsställelse och hon fästade på sina tillkommande svärföräldrar blickar fulla af glädje och tacksamhet. De framstodo för henne så ädla och så innerligt tillgifna, och dertill huru lycklig var hon ej som nu kunde börja vänta Edvard hem. Men kammarrådet ville betala sin son, om ej hans brist på förtroende, så åtminstone den hemlighetsfullhet han utvecklat.

Rosalia hade ej varit många dagar hemma, förrän kammarrådet tog henne af-sides och narrade ur henne den viktiga hemligheten. Derefter bad han henne uppfylla prostdöttrarnas önskan och helsa på dem, isynnerhet som hon ännu ej besökt dem en enda gång sedan hon återkommit till orten. Vidare förhållningsreglor skulle han tillskrifva henne.

Rosalia gick in på öfverraskningen och kammarrådinnan kunde ej förhindra ett besöks afläggande hos gamla vänner. Den

unga flickan lemnade därför Freyasvik och begaf sig till prostgården ett par dagar innan Edvard hemväntades.

Den första han frågade efter, då han omsider stod i hemmet, var Rosalia. Man sade honom hvarest hon nu vistades, och kammarrådet tillade det han besinnat sig och alldeles afstått Rosalia åt prostens. Det goda kammarrådet spelade sina kort så väl, att ej ens hans hustru förstod annat än att det var fullkomligt allvar. Edvard, ej alldeles nöjd dermed, förklarade nu att Rosalia allt sedan i höstas varit hans fästmö, men att de kommit öfverens om att först då han återkom för att fira julen, presentera sig som trolofvade. Kammarrådet såg mycket öfverraskad ut och önskade sin son denna gång bättre lycka.

Naturligtvis måste han nu också vara artig mot prostfamiljen. Anländ till prostgården kunde han omöjligt uraktlåta att qvarstanna der några timmar, ehuru Rosalia åkt bort. På detta sätt sökte han henne förgäfvnes hela dagen ända till julqvällen. Kammarrådinnan menade att Rosalia, stött öfver kammarrådets beteende, farit sin väg, flickorna greto och Edvard hängde hufvudet liksom en vissnen kejsarkrona.

Det var en högst egen och melankolisk dag, och kammarrådet vände alltid sjelf bort sina ögon för att slippa se alla de blickar som frågande fästades på honom. Föret var klingande och de inbjudna gästerna infunno sig den ena efter den andra. Alla voro muntra och glada, men den dystra sinnesstämning som herrskade hos Freyaviks egna innevånare kunde ej döljas. Slutligen randades aftonen, alla kronor tändes, förvandlade hela våningen till ett ljushaf, och speglar, taflor, artificiella blommor, gardiner och eleganta möbler gjorde Ekeborgs hem till ett riktigt litet paradys.

Man hade nu slagit sig ned i en ring och julklappsinkastningen började. Sofie och Albertha besågo de saker som föllo på deras lott, men de voro ej glada. Längst bort i ett hörn satt Edvard mörk och grubblande, känslolös för allt utom sitt hjertas föremål. Hvad systrarna sytt och föräldrarna förseglat väckte honom endast för ett ögonblick ur hans drömmar, derefter försjönk han åter i sig sjelf så långt som kärleksorön kan draga tankarna ned i själens bråddjup.

Nu öppnades båda dörrarna och en ofantligt stor packlår inbars af fyra fullvuxna karlar. Den placerades midt på golvet,

man läste hvad som stod skrifvet derpå och fann den adresserad till Edvard Ekeborg. Packlären var väl tillspikad och öppnades med en hoftång. Anande att den innehöll en mängd böcker, skyndade Edvard fram till den; han visste att de ej kunde komma från någon annan än hans far och denne gaf aldrig någonting som ej var värdefullt. Men huru stor blef hans förvåning då han i lären fann en lefvande varelse, och det ingen mer och ingen mindre än den på högtidsaftonen så mycket saknade Rosalia.

Upplyftad ur lären bars hon nu af fästmannen, fast sluten till hans bröst, under ett högt jubel kring alla rummen. På kammarrådets tillsägelse framträdde de derefter till honom. Han lade nu deras händer i hvarandras, välsignade dem och förklarade dem för trolofvade och högtidsaftonen för deras förlofningfest. Sedan alla gratulerat dem, ursäktade sig kammarrådet hos sin son med att det under julen var tillåtet att spela hvarandra små spratt.

De älskande drogo sig åter tillbaka från de öfriga, och det var dem svårt att slita sig från hvarandra. Men julklapparne, som inkastades till Rosalia, kallade henne ånyo ut i salen, och Edvard skyndade emeller-

tid att försegla de dyrbara gåfvor han medfört åt henne.

Rosalia tryckte just dessa i tankarne till sina läppar, då dörrarne åter öppnades och en packlår, ännu större än den första, inbars af åtta karlar.

— Nu känna vi igen pappa! — ropade Sophie och Albertha och blickade under en glad aning på den ofantliga låren.

Denna var adresserad till Rosalia. Fästmannen och kammarrådet hjälpte henne att med tillhjälp af hoftången uppbyta den väl tillspikade låren. Man kan tänka sig den hulda flickans glädje och ljufva öfverraskning, då hennes far reste sig derur. Kammarrådet låtsade derunder bli så skrämmd att han ryggade flera steg tillbaka, och utom sig af glädje utbrast Rosalia:

— Ack söta, söta pappa!

Orgelnisten hade af kammarrådet blifvit inbjuden till dotterns förlofningsfest, och han såg nu för första gången sin tillkommande måg. Edvard såg ej illa ut, och liksom på de Raphaelska taflorna spårade man hans högsinnade själ ju mera uppmärksamt man granskade hans ädla drag. Ögonen och håret voro mörka och figuren en furstes.

Orgelnisten presenterades nu för sin tillkommande slägt samt alla dess vänner och glädjen stod högt i tak.

XVI.

Flera dagar hade förflutit, julen nalkades sitt slut, Knutsdagen var snart inne och orgelnisten Fagerström hade rest sin väg med bröstet fullt af saliggörande känslor. Rosalia satt vid den älskades sida och Edvard höll hennes hand hårdt slutet i sin.

— Derför skall du ej vara ledsen, min Rosalia, — sade han. — Det kan ej hjälpas! Som generalskan Derbydenfeld endast antecknade sin sista vilja, utan att lagligen stadfästa den, är det hennes söner och fordna måg tillåtet att handla annorlunda än hon bestämmt.

— Man kunde likväl göra mycket godt med 6,000 rdr, — inföll Rosalia.

— derpå få vi ej tänka. Du kan hushålla och jag arbeta; vårt bröllopp skall därför i alla hänseenden stå midsommardagen, din födelsedag.

— Tack, min Edvard; ingenting kunde i högre grad öka min glädje än tanken på att

helt och hållet bli din, samt medvetandet af att jag är älskad af dig för min egen skull.

De måste nu bryta upp. Edwards permissionstid var tilländalupen.

Dagarne egnades nu helt och hållet åt undervisning, och först i Maj månad föreslog kammarrådet de unga flickorna en lustfärd till Stockholm, der man ämnade tillbringa några veckor. Nu blef det åter en tid full af nöjen. Ett törne hade likväl för Rosalia insmugit sig bland rosorna sedan hon uppsökt Amanda, som flyttat flera gånger. Den unga flickan hade långt för detta fallit ett offer för sin obetänksamhet och sitt vackra ansigte. Hon hade hvarken låtit varna sig eller gått in på att söka upprättelse. Rosalia kunde numera ej påtvinga henne sina råd, endast gifva hvad så väl behöfdes, nemligen penningar, och dessa kommo numera för sent. Amandas första barn, hvartill en grosshandlare var far, hade blifvit inköpt på barnhuset; det andra hade hemskickats till en ung patron i landsorten, och det tredje och sista bar den olyckliga, till sina sinnen rubbade qvinnan, nu under sitt hjerta. Inga närmare upplysningar stodo att erhålla; — man såg

henne endast lemnad utan vård under sin nu först fullkomligt utbrutna galenskap.

— Det är då väl att frun kommer och frågar efter människan! — sade madam Lindqvist med en röst, som uttryckte en verklig panisk förskräckelse. — Jag, som har min dörr bredvid hennes här i förstugan, har minsann varit i stort bekymmer för den stackarn.

— Det är förfärligt! — suckade Rosalia och satte sig på en af de tarfliga trästolarne, som bildade amöblemanget i Amandas rum.

Amanda kände ej igen Rosalia, utan fortfor att under glad väntan damma och stöka.

— Han kommer, han kommer snart! — sade hon, — och han har med sig kronprinsessan Josephine.

Derefter berättade hon att hon skulle presenteras på hofvet och att Carl Johan lofvat henne flera tusen riksdaler och en stor våning i det kungliga slottet.

— Stackars Manda, du drömmer ännu om dina slott! — sade Rosalia med vredmodigt deltagande.

— Frun hör väl att människan är stormgalen! — menade madam Lindqvist.

— Det är liksom om Gud just i dag

skickat mig till den olyckliga! — sade Rosalia.

— Hon är visst icke olycklig; hör inte frun att hon skall bo i slottet.

— Besynnerligt nog samtalade just min fästman och en annan läkare i dag om de olika slagen af sinnessjuka, och de påstå att personer, som hemsökas af galenskap, utgången från dylika idéer, endast lida under sina ljusare ögonblick, då deras qual skola vara outhärdliga. Deremot skola de olyckliga, som äro offer för sin galenskap, alstrad af begäret att hämnas förmenta oförrätter, och hvilken vanligen ger sig tillkänna genom ett tygellöst raseri, utstå fruktansvärda lidanden. Den fiendtliga låga, som brinner i deras hufvuden, skall helt och hållet förtära dem och ej skänka dem en minuts ro.

— Ja, just så är det! — förklarade madamen, som nu ej visste om hon skulle kalla Rosalia fröken eller mamsell.

Rosalia lofvade emellertid att den sinnessjuka ännu samma dag skulle bli efterskickad och förd till Danviken. För de dertill erforderliga åtgärders vidtagande gick Rosalia till sin fästman, och den stackars Amanda jublade under vägen till Danviken öfver sin färd. Framför hennes rub-

bade sinnen sväfvade alltjemt samma höga föremål, och utan hopp om förståndets återfående qvarlemnades hon på Danviken.

Rosalia måste nu tänka på att ordna sig till sin snart förestående bröllopsdag, och tiden tillät henne därför ej att längre qvardröja i Stockholm med sina väninnor och elever. Det var afgjort att också fästmannen med det första skulle begifva sig till Freyasvik.

Vid framkomsten förkunnade man Rosalia den stora nyheten att grefve Skyldpaddenkrans under hennes frånvaro sökt henne för att tillställa henne de 6,000 riksdaler hans svärmor skänkt henne. Grefven hade tappert stridit för att få sin svärmors önskan uppfylld, ehuru de djupa vecken på hans panna tydligt sade att hans unga hustrus slösaktighet och hans i utlandet vistande barn förorsakade honom stora ekonomiska bekymmer.

Grefven, som vistades på Saimasdal, begaf sig åter till Freyasvik, och när Rosalia såg den af olyckor djupt nedböjda mannen, kände hon sig liffigt rörd. Hela hennes hjerta var uppfyllt af kärlekens fröjd, hans deremot af kärlekens skorpionsudd förgiftade qvalen. Kammarrådet, som med rätta kände sig belåten öfver att det

vederfors Rosalia den rätt, som öfverensstämd med generalskan Derbydenfelds sista vilja och som med glädje såg att den unga flickan nu höll i sin hand de 6,000 riksdalerna jemte ett års ränta, var obekriffligt förekommande mot grefven, som lofvade att öfvervara det unga parets förestående bröllop.

XVII.

Den korta Juninatten hade förflutit och horisonten färgades redan af morgonrodnadens rosenröda skimmer. Sjungande svingade sig lärkan i luften, lockad af den glödande flamman i östern och bäckens melodiska sorl bildade liksom ett ackompanjemang till hennes toner. Skugg-gestalter dansade med blommorna efter vestanvindens milda musik, och på de gröna bladen darrade diamantlika daggdroppar. Der-efter strödde solen sitt rika guld öfver land och haf, och den herrliga dag som skulle förena Rosalias och Edwards hjertan hade ändtligen randats. Kyrkan var utsirad med blomsterguirlander, kransar och buketter, den hade aldrig varit vackrare smyckad, rikare dekorerad.

Rosalias far, orgelnisten Fagerström och hans vän »Polonäsen» hade anländt, brudtärnorna stodo färdiga och bröllopgästerna, väl 100 till antalet, rörde sig om hvarandra i ett brokigt virrvarr. Bruden framleddes nu af brudgummen och Rosalia öfverstrålade alla såväl i fägring som i den enkla men dyrbara toiletten. Hvar och en fick af henne ett förbindligt leende och några hjertliga ord, hvilka öfvertygade alla att bruden var en lycklig brud.

Och den lyckliga stjerna, hvarunder man påstått att Rosalia var född, öfvergjöt henne med sitt af perlor och diamanter glänsande skimmer och under det prosten åt brudparet lemnade vigselringen, fäste hon derpå sina strålar, så att den brann liksom en gloria.

Man kan föreställa sig till hvilket eden Freyasvik blifvit förvandladt, och huru innerligt belåtna bröllopgästerna voro med de nöjen som anordnats och den rikliga undfågnad hvarpå de bjödos.

Samma dag Fagerström och Nils Åmunsen skulle resa tillbaka till Småland, hade mot vanligheten orgelnisten den morgonen kommit in i en riktig sofattaek, och han hade just stigit upp och fått på sig nattrocken då kammarrådet inträdde. Med ett

vänligt »god morgon» fattade Ekeborg hans arm och drog honom med sig till gästrummet under förklaring att främmande der väntade honom. Förlägen öfver sin klädsel ville orgelnisten ej följa med, men det hjälpte ej, och knappt hade han inträdt i kammaren förrän hans blick föll på Edwards och Rosalias i olja målade porträtter i kroppsstorlek, infattade i rika förgyllda ramar. De båda taflorna voro bestämda att följa med honom hem till bostället och ersätta den ur boet flugna fogeln, som lofvat att framdeles besöka det som gäst, åtföljd af make och små guldlockiga serafer.

Den gamle orgelnisten tackade mången gång innerligt Gud därför att hans lefnadsafton så förskönades af uppväxande barnbarn, och så rikligt välsignades af Rosalia, hvars man i godhet fullkomligt kunde jämföras med kammarrådet. Hvad Rosalias hem i Stockholm beträffar, skänkte det hvar och en som besökte det en försmak af himlen, på samma gång det gaf en aning om det himmelrike som bor inom den goda människans bröst.

Slut.

Pris: 75 öre riksmünt.
